

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát
Arabská 683, 160 66 Praha 6**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIA-2088/26-A
Sp. zn. ČŠIA-S-386/26-A

Název	Osvobozená základní škola
Sídlo	Na Míčánkách 713/11, Vršovice, 101 00 Praha 10
E-mail	info@osvobozenaskola.cz
IČO	11 689 293
Identifikátor	691 014 914
Právní forma	školská právnická osoba
Zastupující	Mgr. Magdalena Košnarová
Zřizovatel	Osvobozená škola, z.ú.
Místo inspekční činnosti	Boleslavská 2008, Vinohrady, 130 00 Praha 3
Inspekční činnost na místě	2. – 3. 6. 2026

Inspekční činnost byla zahájena doručením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, naplňování školních vzdělávacích programů a jejich soulad s právními předpisy, případně s rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Školská právnická osoba Osvobozená základní škola (dále „škola“) vykonává činnost základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny (dále „ŠD“) a školní jídelny-výdejny. Nejvyšší povolené počty jsou 49 žáků ZŠ, 45 účastníků ŠD a 40 strávníků.

K datu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 43 žáků ve dvou věkově smíšených třídách prvního stupně (1. - 5. ročník) a jedné třídě druhého stupně (6. - 9. ročník). Škola evidovala šest žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve dvou oddělení ŠD bylo zapsáno 43 účastníků zájmového vzdělávání.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy působí ve své funkci od zahájení činnosti školy v roce 2021. Řízení školy je založeno na jednotných pravidlech svobodných demokratických škol a společném rozhodování. Rozhodovací orgán školy představuje celoškolní shromáždění (tzv. Velký kruh), konané pravidelně každý týden. V jeho rámci žáci a zaměstnanci projednávají a schvalují záležitosti související s chodem školy. Žáci se dále podílejí na samosprávě prostřednictvím výborů, zaměstnanci pracují na principech participativního řízení s jasně vymezenými rolmi a odpovědností v tematických týmech. Jejich práce je rozdělena na oblast financování, organizace expedic a metodické podpory ve výchovně vzdělávacím procesu.

Ředitelka a její zástupkyně absolvovaly školení Leader školy, což se pozitivně odráží v kvalitě řízení pedagogických procesů i v organizaci provozu školy. Většina pedagogů (ve škole označováni jako průvodci) splňuje podmínky odborné kvalifikace, další studují pro její doplnění. Prioritou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků je kvalifikační studium a vzdělávání v rovině osobnostního rozvoje se zaměřením na nenásilnou komunikaci. Sdílení zkušeností s výukou či školeními, vzájemná metodická podpora a spolupráce na přípravě výuky jsou integrální součástí každodenního setkávání pedagogů, tenzní porady představují intervizi uvnitř pedagogického týmu. Začínajícím učitelům pomáhá s adaptací na kulturu školy uvádějící učitel. Pravidelná hospitační činnost vedení školy je podkladem pro poskytovanou zpětnou vazbu k práci pedagogů a vytváření plánu jejich osobního rozvoje.

Poskytované vzdělávání vychází z principů a hodnot svobodných demokratických škol, založených na přirozeném poznávání světa v podporující věkově smíšené komunitě. Škola usiluje o komplexní rozvoj žáků a jejich přípravu na život v proměnlivých podmínkách současného světa. Důraz klade na vytváření podnětného vzdělávacího prostředí, respekt k jedinečnosti každého žáka a podporu pozitivního školního klimatu. Vedení školy aktivně vytváří bezpečné a respektující prostředí, vzniklé problémy řeší systematicky a bezodkladně. Metodické orgány fungují společně pro celou Asociaci svobodných demokratických škol, společně je vytvářen i školní informační systém.

Výuka vychází z principů sebeřízeného a individualizovaného učení, je strukturovaná odlišně, než je obvyklé v běžných školách. Volná hra je chápána jako důležitá součást vzdělávacího procesu. Klíčovou roli ve vzdělávání hraje nově zavedená pozice osobního průvodce. Každý žák si volí svého osobního průvodce, který mu pomáhá strukturovat jeho vzdělávací cestu v souladu se školním vzdělávacím programem. Žáci si mohou volit témata a formy výuky, průvodci i žáci vypisují lekce, kurzy, projektové dny a expedice. Žáci jsou vedeni ke spolupráci a práci ve skupině. Je podporována jejich samostatnost. Žáci, kteří nejsou v danou chvíli přítomni na lekci, využívají další prostory školy pro tvořivou činnost nebo hru podle vlastního výběru. Těmto žákům se věnuje denní průvodce, který zároveň koordinuje časový plán dne a vykonává dohled ve společných prostorách školy.

Škola uplatňuje individuální přístup k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, nadaným, sociálně znevýhodněným i žákům s odlišným mateřským jazykem. Zaměřuje se na jejich bezproblémové začlenění do kolektivu. Inkluze, respekt a vzájemná tolerance

tvorí základ podpory poskytované v personální, vzdělávací i materiální oblasti. Pedagogové uplatňují partnerský přístup, cíleně vedou žáky k vzájemnému pochopení a nenásilné komunikaci.

Finanční a materiální podmínky umožňují realizaci výuky i zájmové vzdělávání. Prostory pro výuku jsou sice limitující, avšak jsou účelově rozdělené do pracovních zón. Výuka probíhá ve třech učebnách s pracovními stoly a židlemi, ve výtvarném a herním koutku. Společná setkávání a pohybové aktivity jsou realizovány v odděleném prostoru s kobercem. Žáci mají k dispozici dva odpočinkové koutky, jídelnu a šatnu. Jednotlivé prostory jsou vybaveny nábytkem pro ukládání výukového materiálu a pomůcek. Škola umožňuje volný pohyb žáků, učebny poskytují připravené prostředí pro různé typy činností. Žáci mají k dispozici výpočetní a informační techniku, dostatečné množství pomůcek, včetně robotických, her, knih, a různých pracovních nástrojů.

Podpora zdravého životního stylu zahrnuje pravidelné sportovní a pohybové aktivity realizované formou expedičních dnů na sportovištích hlavního města i v přírodě. Školní stravování zajišťované externím dodavatelem nabízí výběr vegetariánských pokrmů, s dostatkem ovoce a zeleniny. Žáci mají celodenně k dispozici nabídku nápojů, mikrovlnnou troubu pro ohřev vlastních donesených jídel a chladničku pro jejich uchování.

K zajištění bezpečnosti budovy a k omezení neoprávněného vstupu cizích osob přispívá instalovaný kamerový systém.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem sledované výuky byla příznivá a podnětná atmosféra podporující efektivní proces učení. Pedagogové cíleně zařazovali aktivity rozvíjející pozitivní sebepojetí žáků a jejich psychickou odolnost. Současně systematicky podporovali vytváření vzájemně respektujících vztahů a rozvoj sociálních a personálních kompetencí. Poskytovali žákům individuální podporu, citlivě reagovali na jejich vzdělávací potřeby, respektovali osobní tempo i rozdílné postupy při řešení úloh. Přínosné bylo efektivní využití nižšího počtu žáků ve skupinách i organizace výuky ve věkově smíšených třídách, kde přirozeně probíhala spolupráce a vrstevnické učení. Žáci měli dostatek prostoru pro hledání vlastních řešení, využívali objevené postupy a byli vedeni k samostatnému uvažování.

Většina sledovaných hodin měla činnostní charakter. Žáci byli aktivně zapojeni do výuky a měli dostatečný časový prostor pro dokončení práce. Účelně volené metody a formy práce zahrnovaly žákovskou diskusi a sdílení zkušeností a poznatků. Od minulé inspekční činnosti přetrvává nedostatečná diferenciací zadávaných úkolů s ohledem na individuální možnosti a vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Pedagogové efektivně pracovali s chybou jako prostředkem dalšího učení. Žáci při řešení úloh účelně využívali dříve získané vědomosti a dovednosti a propojovali nové poznatky s praktickými situacemi. Názornost výuky byla efektivně podporována využíváním širokého spektra pomůcek včetně digitálních technologií. Žáci částečně vytvářeli vlastní portfolia, kam zakládali dokončené práce a výstupy svého učení.

Pedagogové poskytovali žákům průběžnou motivační a povzbuzující zpětnou vazbu a cíleně podporovali vzájemný respekt, toleranci a bezpečné sociální klima. Pro reflexi výuky však nebyl systematicky nastavován kritériální rámec a v závěrech některých hodin chybělo

účelné shrnutí učiva, vyhodnocení dosažení vzdělávacích cílů a vedení žáků k sebehodnocení a sebereflexi ve vztahu k vlastnímu učebnímu pokroku.

Klidný a respektující přístup pedagogů přispíval k vytváření podnětného pracovního prostředí. Tempo výuky odpovídalo schopnostem žáků. Prostor pro aktivní i pasivní relaxaci měli žáci k dispozici jak ve společných prostorách školy a dvou klidových koutcích, tak ve venkovním prostoru mezibloku budovy.

Výuka účelně zahrnovala žákovské přírodovědně zaměřené experimenty doplněné diskusí o výsledcích a hodnocením použitých postupů. V některých hodinách bylo zaznamenáno vhodné rozšiřování učiva směrem k nadaným a rychlejším žákům a efektivní využívání práce s chybou. Vrstevnické učení probíhalo v lekcích, při hrách, v komunitních kruzích i ve společných prostorách v rámci samostatně volených aktivit.

Zájmové vzdělávání ve školní družině úspěšně vytváří podmínky pro rozvoj individuálních potřeb účastníků, podporuje jejich vnitřní motivaci a napomáhá procesu sebeobjevování. Volnočasové aktivity jsou cíleně zaměřeny na smysluplné trávení volného času v bezpečném, podnětném a inspirativním prostředí. Systematicky jsou rozvíjeny sociální kompetence, samostatnost, odpovědnost i schopnost týmové spolupráce. Důraz je rovněž kladen na rozvoj empatie, vzájemné ohleduplnosti a respektujících vztahů mezi účastníky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Zápis do první třídy pro školní rok 2025/2026 nebyl realizován. Žáci jsou přijímáni formou přestupu z jiných škol.

Škola preferuje nestresující prostředí bez zkoušení a hodnocení známkami, bez soutěžení a vzájemného porovnávání. Hodnocení je založeno na pozorování práce žáků, jejich prezentací i testů. Průběžně poskytovaná popisná zpětná vazba má podobu slovního hodnocení. Žáci jsou vedeni k sebehodnocení a sebereflexi různými formami odpovídajícími jejich věku a potřebám, což probíhá nejčastěji při společných setkáních v komunitním kruhu.

Každý žák pravidelně (jednou za dva týdny) reflektuje svůj vzdělávací pokrok ve spolupráci se osobním průvodcem ve vztahu k plánu osobního rozvoje. Ten si žák sestavuje na pololetí školního roku a jeho obsahem jsou zejména zvolené vzdělávací lekce, které směřují k naplňování cílů školního vzdělávacího programu. Osobní průvodce zapisuje do školního informačního systému údaje o dosažení jednotlivých výstupů vzdělávání (podle školního vzdělávacího programu) žákem, tím mu vytváří jeho osobní Mapu poznání. Chybí však průběžné záznamy o úrovni učebního pokroku či jednotlivých výkonech žáka. Informování zákonných zástupců žáků o průběhu a výsledcích vzdělávání probíhá elektronicky, prostřednictvím měsíčního zpravodaje Rodič v obraze, na pravidelných třídních schůzkách vedených v režimu tripartit a četnými individuálními konzultacemi.

V aktuálním školním roce probíhá vzdělávání v jednom vyučovacím předmětu, jehož součástí jsou všechny oblasti vzdělávání podle rámcového vzdělávacího programu. K jejich naplňování směřují různorodé aktivity školy formou lekcí, expedic, her atd. Žáci jsou tak na vysvědčení hodnoceni jen jednou známkou, což neumožňuje správně identifikovat jejich učební pokrok v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Nastavený způsob hodnocení tak snižuje jeho vypovídací hodnotu. V prvním pololetí školního roku 2025/2026 prospěli všichni žáci, z nich 77 % s vyznamenáním, snížený stupeň z chování uplatněn nebyl.

Absence žáků ve výuce je nízká. Významnou měrou se na motivaci žáků k pravidelné docházce podílí jejich potřeba být v kontaktu s vrstevníky a pocit psychického bezpečí, který plyne z možnosti svobodně si zvolit činnost z denní nabídky.

Poradenské služby zajišťuje školní poradenský tým tvořený ředitelkou školy a koordinátorkou inkluze. V případě identifikace vzdělávacích obtíží pedagogové nastavují podpůrné plány definující konkrétní způsoby podpory, které průběžně vyhodnocují a upravují podle aktuálních potřeb žáků. Škola aktivně spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a dalšími odborníky. Podpůrná opatření (předměty speciálně pedagogické péče, individuální vzdělávací plány, podpora asistenta pedagoga) jsou poskytována v potřebném rozsahu podle doporučení. Nadaným žákům je poskytována podpora prostřednictvím studijních skupin vytvářených podle úrovně pokročilosti a zájmu. Výuka je přizpůsobována jejich vzdělávacím potřebám.

Preventivní strategie školy je funkční a odpovídá jejím potřebám. Nastavené mechanismy umožňují včasnou identifikaci rizikových projevů chování. Průběžně probíhá pedagogické pozorování klimatu školy. Výchovně vzdělávací činnost pedagogů vytváří podmínky pro bezpečné a důvěryhodné vzdělávací prostředí a umožňuje řešit kázeňské či vztahové problémy. Projevy problémového chování jsou řešeny podle míry závažnosti. Účinně je využíván systém pravidel a tzv. záchranných modulů s jednotně definovanými postupy (Domluva, Rada bezpečnosti, Mediacce). Tyto postupy mj. vedou k eliminaci kázeňských opatření. Ve spolupráci s rodinou se pedagogové zaměřují na hledání příčiny nežádoucího chování žáka. Usilují o to, aby žák porozuměl vlastnímu chování, a aby mu porozuměli jeho spolužáci. Tím dosahují zvýšení empatie a přijetí v kolektivu. Prevence rizikového chování je realizována průběžně napříč ročníky jako součást každodenního života školy, a to v rámci vzdělávacího procesu, školních projektů i ve spolupráci s externími partnery. Mezi důležité preventivní nástroje patří zejména Velký kruh, pravidelné reflektivní rozhovory osobních průvodců se žáky, komunitní, informační a krizové kruhy, systematická práce s pravidly školy a jejich průběžná reflexe. Škola rovněž provozuje schránku důvěry.

Škola cíleně buduje bezpečné a přívětivé klima. Konflikty řeší prostřednictvím metodiky nenásilné komunikace. Pracuje s heterogenní skupinou žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami nebo s vývojovým traumatem. V pedagogickém přístupu je využívána také metoda PACE (Playfulness, Acceptance, Curiosity, Empathy), podporující budování důvěryhodných vztahů, pocitu bezpečí a schopnosti zvládat emoce.

Škola je v pravidelném kontaktu se svými absolventy a sleduje jejich další vzdělávací dráhu.

Prosociální chování žáků a vzájemně respektující vztahy posilují prožitkové aktivity (adaptační kurzy na začátku školního roku, projektové a sportovní dny, lyžařské kurzy, školy v přírodě). Ve spolupráci se zákonnými zástupci žáků a odborníky jsou realizovány besídky, dílničky, přednášky nebo projekty. Zákonní zástupci žáků podpořili školu zajištěním rozšiřujících vzdělávacích aktivit (aromaterapie, exkurze v rozhlasovém studiu, zapůjčení nahrávacího studia). Dvakrát ročně organizuje škola pro rodiče jarmark, kde mohou zakoupením dětských výrobků finančně přispět na činnost školy, o způsobu použití výtěžku rozhoduje Velký kruh a finanční tým. Na veřejnosti se škola prezentuje např. Adventním vystoupením žáků.

Škola je členem Evropské sítě demokratických škol, která sdružuje školy stejného zaměření po celé Evropě, a Asociace Svobodných demokratických škol, jejíž je ředitelka školy spoluzakladatelkou. Spolupráce škol zahrnuje metodickou podporu, nabídku dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků i spolupráci na rozvoji informačních a komunikačních technologií. Společně se školami v okolí probíhá organizace zahraničních zájezdů pro žáky, zajištění vzdělávacích akcí (kurz první pomoci) nebo sportovních soutěží.

Závěry

Vývoj školy

- Absolvování školení Leader školy vedoucími pracovníci
- Navázání spolupráce s dalšími školami ve městě
- Zavedení statusu osobního průvodce pro každého žáka a karty osobního pokroku žáka

Silné stránky

- Škola má jasně formulovanou vizi, kterou pedagogové společně naplňují a je dostupná zákonným zástupcům žáků i zájemcům o vzdělávání. (1.1)
- Pedagogové průběžně sledují signály rizikového chování žáků. Vedení školy přijímá účinná opatření, vytváří podmínky pro psychohygienu a podporuje zdravý životní styl. (1.4)
- Vedení školy aktivně vytváří pozitivní klima ve škole. Každý žák je respektován, každý jeho problém je seriózně řešen. (2.2)
- Pedagogové nabízejí žákům aktivity podporující jejich pozitivní sebepojetí a psychickou odolnost. Pomáhají vytvářet pozitivní vztahy. (4.4)
- Pedagogové podporují vzájemné učení žáků. škola systematicky využívá nástroje zaměřené na vzájemné poznávání a posilování sociálních a personálních dovedností. (6.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Pedagogové ojediněle pracují se vzdělávacími cíli, zejména chybí hodnocení jejich naplňování samotnými žáky. (4.3)
- Informace o vzdělávacím pokroku jednotlivých žáků nemají potřebnou vypovídací hodnotu. (5.1)
- Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Využívat závěry vyučovacích hodin ke shrnutí učiva a didaktické práci s mírou dosažení vzdělávacího cíle.
- Vést žáky k sebereflexi vzhledem k vlastnímu učebnímu pokroku.
- Průběžně poskytovat žákům a jejich zákonným zástupcům informace o dosaženém vzdělávacím pokroku ve všech oblastech vzdělávání.

Pro účely zvýšení dotací právnická osoba vykonávající činnost školy, škola dosahuje výsledků hodnocení požadovaných dle § 5 odst. 3 písm. b) zákona č. 306/1999 Sb., o poskytování dotací soukromým školám, předškolním a školským zařízením, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Dokumentace ke koncepčnímu a evaluačnímu řízení školy k datu inspekční činnosti
2. Dotazníkové šetření České školní inspekce, školní rok 2025/2026
3. Školní informační systém, školní rok 2025/2026 k datu inspekční činnosti
4. Souhrnná dokumentace školního poradenského pracoviště, školní rok 2025/2026 k datu inspekční činnosti
5. Dokumentace ke zhodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a školního stravování
6. Dokumentace ke zhodnocení finančních podmínek
7. Dokumentace podle § 28 odst. 1 školského zákona za období školního roku 2025/2026 k datu inspekční činnosti
8. Webové stránky školy

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí (u škol a školských zařízení je doručeno již dnem dodání do datové schránky, což je považováno za den převzetí dokumentu). Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna v Registru inspekčních zpráv na webových stránkách České školní inspekce www.csicr.cz.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Romana Jůnová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu
Mgr. Karel Pešina, školní inspektor
Hana Kvasničková, kontrolní pracovnice

23. 6. 2026